

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 41/2541

นาง มา ลี ศรีอยู่พุ่ม หรือจตุรโ กมลโจทก์ นาย สำราญ แสง ดาว กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 653, ป.ร้ษฎากร มาตรา 118, ป.วิ.พ. มาตรา 161

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนังสือสัญญาจำนองที่ดินและบันทึกข้อตกลงเรื่องขึ้น เงินจำนองถูกอ้างในฐานะเป็นเพียงหลักฐานในการกู้ยืมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 653 อย่างหนึ่งเท่านั้นมิใช่เป็นลักษณะแห่งตราสารการกู้ยืมเงินอันจะพึงต้องปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 แต่อย่างใดศาลจึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ จำนวนเงินค่าทนายความที่ศาลจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายหนึ่งใช้แทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเป็นดุลพินิจของแต่ละศาลซึ่งจะกำหนดให้โดยคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริตในการสู้คดีหรือดำเนินคดีของคู่ความทั้งปวงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 161 วรรคหนึ่งโดยศาลต้องกำหนดค่าทนายความระหว่างอัตราขั้นต่ำและอัตราขั้นสูงดังที่ระบุไว้ในตาราง 6 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อจำเลยทั้งสองอุทธรณ์มาหลายข้อซึ่งส่วนมากฟังไม่ขึ้น คงฟังขึ้นเพียงข้อเดียวซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 2 ได้พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นบางส่วนเฉพาะที่ให้ยกคำขอที่ว่าหากขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบเท่านั้น นอกจากที่แก้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งหมด ดังนั้นที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 3,500 บาท แทนโจทก์จึงเป็นการสมควรแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองกู้ยืมเงินและรับเงินจากโจทก์ไปจำนวน 200,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี โดยจดทะเบียนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 54595 พร้อมสิ่งปลูกสร้างต่อโจทก์เป็นเงิน 200,000 บาท และให้ถือสัญญาจำนองเป็นหลักฐานการกู้ยืมเงินวันที่ 10 พฤษภาคม 2532 จำเลยทั้งสองทำสัญญาเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองอีกจำนวน 350,000 บาท วันที่ 20 กันยายน 2532 จำเลยทั้งสองทำสัญญาเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองอีกจำนวน 200,000 บาท วันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 จำเลยทั้งสองทำสัญญาเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองอีกจำนวน 500,000 บาท วันที่ 20 พฤศจิกายน 2533 จำเลยทั้งสองทำสัญญาเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองอีกจำนวน 220,000 บาท และวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 จำเลยทั้งสองทำสัญญาเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองอีกจำนวน 396,000 บาท รวมเป็นต้นเงินกู้และวงเงินจำนอง 1,416,000 บาทหลังจากเพิ่มวงเงินกู้และวงเงินจำนองครั้งสุดท้ายแล้วจำเลยทั้งสองไม่ติดต่อกับโจทก์และไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์จึงให้ทนายความมีหนังสือทวงถามและบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังจำเลยทั้งสองแต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระเงิน 1,840,800 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 1,416,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระก็ให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบจำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 1,416,000

บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2535 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์หากไม่ชำระก็ให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 54595 ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบจำเลยทั้งสองอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอที่ว่าหากขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบนอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยทั้งสองฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "จำเลยทั้งสองฎีกาต่อไปว่า จำเลยทั้งสองขอต่อสู้ว่าโจทก์มิได้ปิดอาการแสดงบัพในเอกสารที่ประสงค์ให้เป็นสัญญากู้ยืมเงินจึงฟังไม่ได้ว่าเป็นสัญญากู้ยืมเงิน ซึ่งสัญญากู้ยืมเงินตามประมวลรัษฎากรจะต้องปิดอาการแสดงบัพคดีนี้โจทก์ได้ถ่ายสำเนาและรับรองความถูกต้องโดยเจ้าพนักงานที่ดินของสัญญาจำนองฉบับลงวันที่ 17 กันยายน 2530 ซึ่งเป็นเอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 1 ปรากฏให้เห็นชัดเจนว่าได้ถ่ายภาพมาจากต้นฉบับสัญญาจำนองของฉบับสำหรับสำนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรีซึ่งไม่ปรากฏดวงตราอาการแสดงบัพหรือข้อความว่าได้ปิดอาการแสดงบัพแล้ว ดังนั้นที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าต้นฉบับได้ปิดอาการแสดงบัพแล้วจึงขัดกับเหตุผลและข้อเท็จจริงตามเอกสารกับคำเบิกความของพยานโจทก์ส่วนอาการแสดงบัพในราคาดวงละ 5 บาท ที่ผนึกในสัญญาขึ้นเงินจำนองแต่ละครั้งนั้นเป็นค่าอาการแสดงบัพคู่ฉบับเอกสาร มิได้เป็นอาการแสดงบัพในสัญญากู้ยืมเงินตามประมวลรัษฎากรแต่อย่างใด อีกทั้งสัญญาขึ้นเงินจำนองแต่ละครั้งไม่มีข้อความใดที่แสดงว่าได้ปิดอาการแสดงบัพตามประมวลรัษฎากรข้อ 5 แล้ว ตามระเบียบของกรมที่ดินที่จำเลยทั้งสองได้ส่งท้ายคำอุทธรณ์คำพิพากษาของจำเลยทั้งสองซึ่งอยู่ในสำนวนคดีนี้ ดังนั้นเพียงแต่คำเบิกความลอย ๆ ของพยานโจทก์ว่าต้นฉบับได้ปิดอาการแสดงบัพแล้ว โจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างถึงมูลแห่งหนี้โจทก์มีหน้าที่ที่จะนำสืบ เมื่อโจทก์มิได้นำสืบว่าต้นฉบับได้ปิดอาการแสดงบัพแล้วจริง เอกสารดังกล่าวจึงไม่ควรรับฟังว่าเป็นสัญญากู้ยืมเงินนั้นเห็นว่า หนังสือสัญญาจำนองที่ดินและบันทึกข้อตกลงเรื่องขึ้นเงินจำนองครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 เอกสารหมายเลข จ.1 ถึง จ.6 ถูกอ้างในฐานะเป็นเพียงหลักฐานในการกู้ยืมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 653 อย่างหนึ่งเท่านั้น มิใช่เป็นลักษณะแห่งตราสารการกู้ยืมเงินอันจะพึงต้องปิดอาการแสดงบัพตามประมวลรัษฎากร มาตรา 118 แต่อย่างใด ศาลจึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ฎีกาจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้นสำหรับฎีกาข้อสุดท้ายของจำเลยทั้งสองที่ว่าศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นบางส่วน ดังนั้น จำเลยทั้งสองไม่ควรต้องรับผิดชอบใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์จำนวน 3,500 บาทแก่โจทก์นั้น เห็นว่า จำนวนเงินค่าทนายความที่ศาลจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายหนึ่งใช้แทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเป็นดุลพินิจของแต่ละศาลซึ่งจะกำหนดให้โดยคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริตในการสู้คดีหรือการดำเนินคดีของคู่ความทั้งปวงตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 161 วรรคหนึ่ง โดยศาลต้องกำหนดค่าทนายความระหว่างอัตราขั้นต่ำและอัตราขั้นสูงดังที่ระบุไว้ในตาราง 6 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คดีนี้เมื่อจำเลยทั้งสองอุทธรณ์มาหลายข้อซึ่งส่วนมากฟังไม่ขึ้นคงฟังขึ้นเพียงข้อเดียว ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 2 ได้พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นบางส่วนเฉพาะที่ให้ยกคำขอที่ว่าหากขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองได้เงินไม่พอชำระก็ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์จนครบเท่านั้น นอกจากที่แก้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นทั้งหมดดังนั้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 ให้จำเลย

ทั้งสองร่วมกันใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 3,500 บาท แทนโจทก์จึงเป็นการสมควรแล้วฎีกา
จำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ยินดี วัชรพงศ์ ต่อสุวรรณ · พิมล สมานิตย์ · กนก พรรณรักษา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/41/2541>